

SARAH LARK

HET EILAND VAN DUIZEND BRONNEN

Liefde, obsessie en verraad tegen de achtergrond
van achttiende-eeuws Jamaica

SARAH LARK

HET EILAND

VAN

DUIZEND
BRONNEN

Het eiland van duizend bronnen verschijnt begin mei 2014

Gebonden met stofomslag, 544 pagina's, € 22,50

ISBN 978 90 325 1455 6 | ISBN e-book 978 90 325 1456 3

Oorspronkelijke titel *Die Insel der tausend Quellen*

Copyright © 2011 Bastei Lübbe GmbH & Co. KG, Keulen

Copyright © 2014 voor deze uitgave: Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Jolanda te Lindert

Omslagontwerp Hans Gordijn, Baarn

Omslagillustratie Thinkstock.com

Opmaak binnenwerk Hans Gordijn, Baarn

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

1

‘Wat een weer!’ Nora Reed rilde voordat ze het huis van haar vader verliet. Ze liep snel naar de koets die voor het huis stond te wachten. De oude koetsier glimlachte toen ze ondanks de hoge hakjes van haar zijden schoenen over de plassen sprong om haar jurk niet vies te maken. De omvangrijke hoepelrok liet veel meer van haar enkels en kuitzen zien dan gepast was, maar Nora geneerde zich niet voor Peppers. Hij was al jaren in dienst van haar familie en kende haar al sinds hij haar destijds naar haar doopplechtigheid had gereden.

‘Waar gaan we naartoe?’ Glimlachend hield de koetsier het portier van de hoge, zwartgelakte koets voor Nora open. De portieren waren versierd met een soort wapen: de artistiek met elkaar verstrengelde initialen van Nora’s vader Thomas Reed: T en R.

Snel stapte Nora in de droge koets en deed meteen de capuchon van haar wijde mantel af. Haar kamenier had die ochtend donkergroene linten in haar goudbruine haar gevlochten, passend bij Nora’s van voren opvallende overjurk. Maar de regen zou de brede vlecht die op haar rug hing ook zonder bescherming niet hebben geruïneerd, want Nora poederde haar haren niet wit, zoals de mode voorschreef. Ze gaf de voorkeur aan haar eigen haarkleur en vond het heerlijk als Simon haar haren met gesmolten barnsteen vergeleek. De jonge vrouw glimlachte dromerig toen ze aan haar geliefde dacht. Misschien moest ze even bij het kantoor van haar vader langsgaan voordat ze op bezoek ging bij Lady Wentworth.

‘Eerst graag naar de Theems, alsjeblieft,’ zei ze vaag tegen de koetsier. ‘Ik wil naar de Wentworths... Je weet wel, dat grote huis in het zakendistrict.’

Lord Wentworth woonde vlak bij het district met kantoren en handelshuizen aan de Theems. Hij vond het kennelijk belangrijker dat hij contact met de kooplieden en de suikerimporteurs kon onderhouden dan dat hij in een van de voornamere woonwijken woonde.

Peppers knikte. ‘U wilt niet op bezoek bij uw vader?’ vroeg hij.

De oude bediende kende Nora goed genoeg om de blik op haar smalle, expressieve gezichtje te kunnen lezen. De laatste weken vroeg ze hem opvallend vaak of hij haar naar Reeds kantoor wilde rijden, ook al was het een omweg. En natuurlijk ging het er daarbij niet zozeer om haar vader te zien, als wel Simon Greenborough, diens jongste secretaris. Peppers vermoedde dat de jonge vrouw de jonge man ook ontmoette als ze ging wandelen of paardrijden, maar hij haalde het niet in zijn hoofd zich daarmee te bemoeien. Zijn meester zou het natuurlijk niet goedvinden dat Nora met een van zijn ondergeschikten flirtte. Maar Peppers vond zijn jonge meesteres aardig – Nora had het personeel van haar vader altijd al om haar vinger kunnen winden – en hij gunde haar haar verliefdheid op de knappe, donkerharige klerk. Nora had nooit eerder geheimen voor haar vader gehad. Thomas Reed had haar bijna helemaal alleen opgevoed, want haar moeder was al vroeg overleden, en ze hadden een nauwe, liefdevolle relatie met elkaar. Peppers dacht niet dat zij die voor een avontuurtje op het spel zou willen zetten.

‘We zien wel,’ zei Nora met een ondeugende blik. ‘Het kan immers geen kwaad als we er even langsrijden. We maken gewoon een ritje!’

Peppers knikte, deed het portier achter haar dicht en klom op de bok. Onwillekeurig schudde hij zijn hoofd. Ook al had hij begrip voor Nora’s prille liefde, toch nodigde het weer niet echt uit tot een ontspannen ritje. Het regende pijpenstelen; het water stroomde door de straten van de stad en sleepte modder en afval met zich mee. Regen en straatvuil vermengden zich tot een stinkende brij die onder de wielen van de koets gorgelde, en regelmatig kwamen weggespoelde planken, van winkelpuien gevallen uithangborden of zelfs kadavers klem te zitten in de spaken.

Peppers reed langzaam om een ongeluk te vermijden en om de loopjongens en voorbijgangers te ontzien die ondanks het weer te voet onderweg waren. Steeds als er een koets voorbijreed, vluchtten ze voor het opspattende water, maar ze slaagden er niet altijd in om aan zo’n stinkende en onvrijwillige douche te ontkomen. Maar Peppers hoefde zijn paarden niet in te houden. De dieren liepen met tegenzin door; het leek wel alsof ze in elkaar doken voor de regen. Dat gold ook voor de tengere jongeman, kennelijk een bode, die het kantoor van Thomas Reed verliet op het moment dat Peppers zijn koets voor de deur parkeerde. Peppers had medelijden met de arme jongeman, maar hij werd afgeleid door Nora die luid op het raampje tussen de koets en de bok klopte.

‘Peppers! Stop toch, Peppers! Dat is...’

Simon Greenborough had gehoopt dat het weer beter zou worden. Maar toen hij vanuit het schemerige kantoor de straat op liep, zag hij aan de druipnatte paarden voor de gesloten koets dat dit niet het geval was. Simon probeerde de kraag van zijn afgedragen mantel op te zetten om de kantgarnering van zijn laatste bruikbare overhemd te beschermen. Hij maakte hem elke avond plat om hem een beetje in vorm te houden. Maar nu was deze binnen de kortste keren drijfmat, net als zijn spaarzaam gepoederde kapsel. Hij had zijn dikke donkere haar tot een korte vlecht gebonden en het water stroomde langs deze vlecht naar beneden. Simon wenste dat hij zijn hoed had opgezet, maar dat had hij niet gedaan, omdat hij niet goed wist wat betamelijk was in zijn nieuwe functie als klerk. Zeer zeker niet de driesteek van de jonge edelen, ook al was zijn enige hoed nog toonbaar geweest. En ook niet de pompeuze pruik die zijn vader had gedragen en de gerechtsdeurwaarder...

Simon probeerde er verder niet over na te denken. Hij hoestte toen het water langs zijn rug stroomde. Als hij niet snel zorgde dat hij uit deze stortregen kwam, zouden ook zijn mantel en zijn kniebroek doorweekt raken. Zijn oude schoenen met gespen konden het water ook niet tegenhouden, het leer piepte bij elke stap. Simon probeerde sneller te lopen. Het was immers nog maar een paar straten tot aan Thames Street, en misschien kon hij wachten op het antwoord op de brief die hij moest bezorgen. En dan regende het hopelijk niet meer...

Simon merkte de koets die hem achterop reed pas op toen hij Nora's heldere stem hoorde.

'Simon! Wat doe jij hier in vredesnaam? Je wordt nog doodziek in dit weer! Wat déntk mijn vader wel, om je als een loopjongen op pad te sturen?'

De koetsier had zijn koets naast Simon tot staan gebracht, ongetwijfeld op bevel van Nora.

Maar zij wachtte niet tot hij van de bok was geklommen en het portier voor haar kon openhouden. In plaats daarvan duwde ze het portier met kracht van binnenuit open en klopte uitnodigend op de zitplaats naast zich. 'Stap in, Simon, snel! De regen waait naar binnen, waardoor de bekleding drijfmat wordt!'

Simon keek besluiteloos naar het interieur van de koets.

Ook de koetsier keek een beetje beteuterd naar de jongeman die als een verzopen kat op de stoep stond. Ten slotte zei Peppers: 'Uw vader zou het waarschijnlijk niet goedvinden...'

‘Uw vader zou het zeker niet goedvinden, juffrouw Reed...’

Simon en de koetsier zeiden dit bijna tegelijkertijd en keken al even verontwaardigd.

Maar Nora viel hen met een heldere lach in de rede: ‘Wees nu maar verstandig, Simon! Waar je ook naartoe moet, mijn vader zou het echt niet goedvinden dat zijn bode daar aankomt alsof hij zwemmend de Theems is overgestoken. En Peppers zal het niet verklappen, toch, Peppers?’ Nora keek de koetsier met een samenzweerderige glimlach aan.

Peppers zuchtte en zwaaide het portier wijd open voor haar gast. ‘Alstublieft, meneer... eh... milord...’ Alles in Peppers verzette zich ertegen om deze ongelukkige persoon met een adellijke titel aan te spreken.

Simon Greenborough haalde zijn schouders op. ‘Meneer is goed, hoor. De zetel in het Hogerhuis is verkocht, of ik mezelf nu lord of burggraaf of iets anders noem.’

Hij klonk verbitterd, en Simon gaf zichzelf een standje omdat hij de bediende een kijkje in zijn familieverhoudingen had gegeven. Maar de kans was groot dat de man toch al veel te veel over hem wist. Nora behandelde het personeel in haar huis in Mayfair als verre familieleden. Wie weet wat ze haar kamenier of de dienstmeisjes allemaal had verteld? Opgelucht liet Simon zich in de kussens naast haar zakken. Hij hoestte nogmaals, dit weer sloeg hem op de longen.

Nora keek de jongeman half bestraffend, half medelijdend aan. Daarna pakte ze vastbesloten haar sjaal en wreef zijn haar droog. Natuurlijk bleven er sporen poeder op de wol achter, waar Nora hoofdschuddend naar keek. ‘Dat je dit spul daar ook steeds weer op doet!’ zei ze afkeurend. ‘Wat een domme mode, je hebt prachtig donker haar, waarom zou je het grijs maken zoals van een oude man? Gelukkig kom je niet ook op het idee zo’n pruik op te zetten...’

Simon glimlachte. Hij had zich niet eens een pruik kunnen veroorloven, maar Nora weigerde hardnekkig zijn armoede op te merken. Net zoals ze alle andere verschillen tussen haar eigen positie en die van Simon negeerde. Haar maakte het niets uit of hij van adel was en zij deel uitmaakte van de bezittende middenklasse; en of hij totaal verarmd was en haar vader een van de rijkste kooplieden van het Rijk was; en of hij in een kasteel woonde of in het kantoor van haar vader als slecht betaalde klerk werkte.

Nora Reed hield van Simon Greenborough, en ze liet er geen twijfel over bestaan dat deze liefde ooit zou worden bezegeld. Nu leunde ze

vol vertrouwen tegen zijn schouder, terwijl de koets over de Londense kasseien hobbelde.

Simon keek eerst zenuwachtig naar de bok van de koets, maar nam haar toen glimlachend in zijn armen en kustte haar.

Nora had op deze regenachtige dag natuurlijk voor een gesloten koets gekozen. Het raampje, waardoor ze iets tegen Peppers kon zeggen, was heel klein en bovendien beslagen. De koetsier zou niets meekrijgen van wat er binnen gebeurde. Nora beantwoordde Simons kus dan ook ongeremd. Ze straalde toen ze zich van hem losmaakte. 'Ik heb je zo gemist!' fluisterde ze en ze vlijde zich tegen hem aan, zonder erop te letten dat daardoor haar cape nat werd en de punten van het décolleté van haar jurk kreukelig werden. 'Hoelang is het geleden?'

'Twee dagen,' antwoordde Simon meteen en hij streelde haar teder over de aanzet van haar haar en haar slapen. Hij kon er niet genoeg van krijgen om naar de fijne trekken en de glimlach van deze elegante jonge vrouw te kijken, en de dagen zonder haar waren hem even troosteloos voorgekomen als haar. Nora en haar vader hadden het weekend doorgebracht op het landgoed van vrienden, en ook toen had het aanhoudend geregend. De geliefden hadden elkaar dus sowieso niet stiekem kunnen ontmoeten. Er was immers geen openbare of zelfs privéruimte waar dit ongepaste paar met elkaar had kunnen praten, laat staan elkaar had kunnen liefkozen. Als het weer mooi was, zagen ze elkaar in het St.-James' Park, hoewel ook dat niet zonder gevaar was. Op die drukke paden zouden ze gezien kunnen worden door Nora's vrienden en kennissen, terwijl er in de verborgen hoekjes achter donkere heggen vaak dubieuze figuren op de loer lagen... En nu werd het ook nog eens herfst.

'We moeten beslist met vader praten!' zei Nora, die waarschijnlijk aan dezelfde dingen dacht. 'We kunnen elkaar niet meer ontmoeten tijdens een wandeling in het park. Het weer wordt steeds slechter. Vader móét het goedvinden dat je mij in alle openheid het hof maakt! Alleen al omdat ik je aan iedereen wil laten zien. Mijn wonderschone lord...?' Ze keek Simon met een ondeugende glimlach aan.

Zoals altijd ging hij helemaal op in haar smalle, slimme gezicht en haar groene ogen waarin een caleidoscoop van lichte en donkere lichtjes scheen op te lichten als Nora opgewonden was. Hij hield van haar goudbruine haar, vooral als ze dat met bloemen versierde. Oranjebloesem... Simon en Nora hadden geen van beiden ooit een sinaas-

appelboom gezien, maar ze kenden de bloemen van afbeeldingen en ze droomden ervan ze op een dag samen te kunnen plukken.

‘Dat zal je vader nooit goedvinden...’ antwoordde Simon pessimistisch en hij trok Nora dichter tegen zich aan. Het was heerlijk om haar te voelen en zich voor te stellen dat dit in zijn eigen koets gebeurde, waarin hij Nora naar huis bracht, naar een landhuis in de zon...

‘Waar wilt u eigenlijk naartoe?’

Door Peppers’ kortaangebonden vraag lieten de geliefden elkaar snel los. Toch was het onwaarschijnlijk dat hij veel had gezien. Hij had zich slechts half omgedraaid naar zijn passagiers, en het verkeer op de Londense straten in combinatie met dit weer eiste zijn volledige aandacht op.

‘Naar... naar Thames Street,’ antwoordde Simon. ‘Naar het kantoor van meneer Roundbottom!’

Nora schonk de koetsier en Simon een vergenoegde glimlach. ‘Ach, daar komen we vrijwel langs!’ zei ze blij. ‘Ik ben op weg naar Lady Wentworth, om dit boekje terug te geven.’ Ze haalde een klein, fraai gebonden boek uit haar tasje met een kantgarnering en liet het aan Simon zien.

‘*Barbados...*’ – de rimpel die altijd op Simons voorhoofd verscheen als hij zich zorgen maakte, verdween – ‘...dat boek had ik ook graag gelezen.’

Nora knikte. ‘Dat weet ik, maar ik moet het terugbrengen, want de Wentworths vertrekken morgen naar de Maagdeneilanden. Ze hebben daar een plantage, weet je. Ze waren hier alleen maar om...’

Simon luisterde al niet meer; hij bladerde in het boekje. Hij kon zich wel voorstellen waarom de Wentworths in Engeland waren geweest. Waarschijnlijk hadden ze hun Caraïbische bezit alleen maar verlaten om een zetel in het parlement te kopen of zich bezig te houden met de zetel die de familie al bezat. De suikerrietplanters op Jamaica, Barbados en andere voor landbouw geschikte regio’s in het Caraïbisch gebied hielden de prijsafspraken voor hun producten en de importverboden van andere landen nauwlettend in de gaten. Ze probeerden dan ook hun macht te vergroten door de aankoop van zetels in het Hogerhuis die werden aangeboden door de verarmde adel zoals Simons eigen familie. Voor zover Simon wist, bestond de vertegenwoordiging van de graafschap Greenborough sinds vandaag mede uit een lid van de familie Codrington, die een groot deel van het kleine Caraïbische eiland Barbuda bezat.

Ook Nora hield zich niet lang bezig met de verhalen over de familie Wentworth, maar keek weer in het boek dat ze al een paar keer had gelezen. ‘Is dat niet prachtig?’ vroeg ze en ze wees naar een tekening.

Simon had net een bladzijde opengeslagen met een tekst over een ets van het strand van Barbados: palmen... een zandstrand dat direct leek over te vloeien in een dicht oerwoud... Nora boog zich er geestdriftig overheen en kwam daardoor zo dicht bij Simon dat hij de geur van haar haar kon inademen: geen talkpoeder, maar rozenwater.

‘En daar staat onze hut!’ zei ze dromerig en ze wees naar een open plek. ‘Met een dak van palmtakken...’

Simon glimlachte. ‘Wat dat betreft zul je een andere locatie moeten uitzoeken,’ zei hij plagend. ‘Wil je nu bij de inheemsen in hun hutten wonen of de leiding van een tabaksplantage van je vader op je nemen?’

Nora en Simon waren het met elkaar eens dat Engeland in het algemeen en Londen in het bijzonder niet de plekken waren waar ze hun leven wilden doorbrengen. Nora verslond alle literatuur over de koloniën die ze maar te pakken kon krijgen, en Simon droomde door de brieven die hij voor haar vader schreef over Jamaica, Barbados of Cooper Island. Thomas Reed importeerde suikerriet, tabak en katoen uit alle delen van de wereld die het Britse Rijk in de afgelopen honderd jaar had ingelijfd. Hij had regelmatig contact met de plantagebezitters, en Nora had wat dit betreft ook al een manier bedacht waarop ze haar wensen kon verwezenlijken. Goed, in Engeland was er voor haar en Simon waarschijnlijk geen toekomst weggelegd, maar als ze ergens in de koloniën een bijkantoor konden openen... Op dat moment was Barbados het land van haar dromen. Maar ze wilde overal wel wonen waar de zon elke dag scheen.

‘We zijn er... Juffrouw Nora, meneer...’ Peppers stopte de koets en maakte aanstalten het portier voor Simon te openen. ‘Thames Street 48.’

Naast de ingang van de stadsvilla hing een gouden bord waaruit bleek dat dit het kantoor was van meneer Roundbottom.

Simon sloeg het boek met tegenzin dicht en stapte uit, de regen in. ‘Hartelijk bedankt voor het meerijsen, juffrouw Reed,’ zei hij beleefd ten afscheid tegen Nora. ‘Ik hoop u snel terug te zien.’

‘Het genoegen was geheel mijnerzijds, burggraaf Greenborough,’ antwoordde Nora al even keurig. ‘Maar blijf in het kantoor wachten

tot het niet meer regent. Ik zou niet willen dat u op de terugweg kouvat.’

Peppers rolde veelzeggend met zijn ogen. Tot nu toe vond hij Nora’s geflirt eerder amusant dan zorgwekkend, maar als dit zo doorging manoeuvreerde zijn kleine meesteres zich in een positie die geen gelukkig einde kon hebben. Thomas Reed zou zijn dochter onder geen enkele voorwaarde met een klerk laten trouwen, ongeacht of hij ooit een adellijke titel had bezeten of die nog altijd bezat.

Simon werd door dezelfde gedachten gekweld toen hij eindelijk terugliep naar zijn werk. Het regende niet meer, maar zijn kleren waren nog lang niet opgedroogd. En in de gang waar meneer Roundbottom hem had laten wachten, was het bovendien tochtig en koud geweest. Simon was tot op het bot verkleumd; hij zou nog lang last hebben van de hardnekkige verkoudheid die hij in het voorjaar had opgelopen in zijn huurkamertje in het Londense Eastend waar het wemelde van het ongedierte. Wat een achteruitgang na Greenborough Manor, en natuurlijk ook niet gepast voor een medewerker van een achtenswaardig kantoor.

Thomas Reed betaalde zijn klerken niet riant, maar hij buitte hen ook niet uit. Normaal gesproken zou Simons salaris voldoende zijn geweest voor een kleine schone woning – de oudere secretarissen onderhielden daar zelfs een gezin mee – bescheiden, maar acceptabel. Simon mocht er echter niet op hopen ooit een gezin te kunnen stichten. Als er geen wonder gebeurde, zou hij zijn hele leven moeten opdraaien voor de schulden van zijn vader, ondanks dat vrijwel alle waardevolle bezittingen van de familie al waren verkocht.

De val was voor Simons moeder, zijn zus en hem volkomen onverwacht gekomen. Natuurlijk wist het gezin dat het er niet echt goed voor stond met de financiën van Lord Greenborough. De verkoop van zijn parlamentszetel zat er al een hele tijd aan te komen, hoewel Simon lang geleden al tot de conclusie was gekomen dat dit alleen maar gunstig kon zijn voor de besluitvaardigheid van het Hogerhuis. Zijn vader had zijn zetel slechts zelden bezet en volgens de geruchten kon hij – als hij dat wel deed – de debatten even slecht volgen als de tirades van zijn echtgenote thuis die nooit moe werd hem zijn drank- en spilzucht te verwijten. John Peter Greenborough was vaker dronken geweest dan nuchter, maar zijn gezin had er geen idee van gehad dat hij bovendien had geprobeerd zijn slechte financiële situatie aan de speeltafel te verbeteren.

Toen hij eindelijk overleed – officieel door een val tijdens de jacht, maar in werkelijkheid als gevolg van het feit dat hij te dronken was om op een stapvoets lopend paard te blijven zitten – meldden allerlei schuldeisers zich. Lady Greenborough verkocht de parlamentszetel en daardoor in feite ook haar land en de titel van haar zoon. Ze deed afstand van haar sieraden en haar zilver, beleende haar huis en moest dat ten slotte zelfs verkopen. Het was alleen aan de goedheid van de familie Codrington te danken dat ze de cottage aan de rand van het dorp, dat nog altijd hun naam droeg, mochten houden. Maar daar kon Simon geen geld verdienen. Inmiddels was boven op de schulden van zijn vader ook nog de bruidsschat van zijn zus gekomen, die men godzijdank min of meer volgens hun stand had kunnen uithuwelijken. Simons toekomst was echter geruïneerd. In zijn somberste uurtjes vroeg hij zich af of hij de liefde van Nora, deze zowel knappe als rijke jonge vrouw, als een zegen of als een extra beproeving moest beschouwen.

Nora Reed was ervan overtuigd dat de verwezenlijking van haar dromen alleen nog maar een kwestie van tijd was. Haar hoop dat Thomas Reed Simon met open armen als zijn schoonzoon zou accepteren, werd niet door Simon gedeeld. Integendeel, de zakenman zou hem eerder als bruidsschatjager zijn huis uit jagen.

Simon was echter bereid keihard te werken om zijn dromen te verwezenlijken. Hij was een serieuze jongeman, hij had altijd verlangd naar een functie in een van de koloniën en hij had geprobeerd zich daar zo goed mogelijk op voor te bereiden. Simon was geen goede ruiter, jager of vechter. Voor de pleziertjes van de adel had hij geen bijzondere voorliefde of speciale talenten, nog afgezien van de financiële situatie van zijn familie. Maar hij was slim en hoogopgeleid. Simon sprak meerdere talen, was voorkomend en kon in tegenstelling tot de meeste edelen goed met cijfers omgaan. Hij had er alle vertrouwen in gehad dat hij ergens overzee een handelshuis zoals dat van Thomas Reed kon vertegenwoordigen. Simon was bereid zich op te werken, hij was absoluut niet verwaand. Men hoefde hem alleen maar een kans te geven! Maar of Thomas Reed hem die zou geven, alleen omdat hij van Nora hield? De kans was groter dat hij dacht dat Simon zijn dochter als springplank voor zijn carrière wilde gebruiken.

Simon betwijfelde in elk geval of het wel verstandig was om zich al zo snel aan Thomas Reed voor te stellen. Het was in elk geval beter om te wachten tot hij zelf enig respect had verkregen en een hogere positie had verworven. Nora was pas zeventien en tot nu toe maakte haar

vader geen aanstalten haar uit te huwelijken. Simon had vast nog een paar jaar de tijd om zich zo te settelen dat hij in aanmerking kwam als schoonzoon van deze koopman.

Wist hij maar hoe hij dat voor elkaar moest krijgen!

‘Wat kun je daar verder nog doen, behalve suikerriet of tabak verbouwen?’ vroeg Nora.

Ze zat op een chaise longue van Lady Wentworth en hield nuffig het oortje van een theekopje tussen haar duim en wijsvinger. Sinds koningin Anne dit warme drankje een paar decennia eerder bekend had gemaakt, werd dit in de betere salons van Engeland geserveerd. Zoals de meeste dames had Nora er rijkelijk suiker doorheen geroerd, tot groot genoegen van haar gastvrouw die elk in Engeland gezoet kopje thee als een bijdrage aan haar welvaart beschouwde.

‘Tabak is niet echt de moeite waard gebleken,’ antwoordde Lady Wentworth geduldig.

Ze vond de vele vragen van de jonge koopmansdochter wel amusant. Nora Reed scheen vastbesloten haar toekomst in de koloniën door te brengen. Lady Wentworth vond het jammer dat haar zoons pas acht en tien jaar waren. De kleine Reed zou een uitstekende partij zijn en het feit dat ze burgerlijk was stoorde haar amper. Haar eigen man had hun titel immers ook maar gekocht. Je hoefde allang niet meer te trouwen of je uitgebreid door de koning tot ridder te laten slaan om deel te kunnen uitmaken van de Engelse adel. Hoewel dat laatste ook mogelijk was voor de suikerbaronnen. In ruil voor passende giften – cadeaus of financiële steun aan de vloot en andere nuttige zaken – liet de koning zijn erkentelijkheid blijken voor de ijver waarmee men aan de andere kant van de wereld een bijdrage leverde aan de bloei van het koninkrijk...

‘De tabak uit Virginia en andere koloniën in de nieuwe wereld zijn van betere kwaliteit. Maar suikerriet groeit nergens zo goed als op onze eilanden. Hoewel er natuurlijk ook uitgaven zijn...’ Lady Wentworth herinnerde zich net op tijd dat ze het tegen een koopmansdochter had. Wanneer ze te erg opschepte over hoe gemakkelijk de suikerrietteelt op Jamaica, Barbados en de Maagdeneilanden was, kon Nora’s vader weleens proberen de prijzen te verlagen. ‘Alleen de slaven al!’

‘Ja, maar wij zouden liever geen slaven houden!’ zei Nora zacht, maar eerlijk. Ook daarover had ze al met Simon gepraat, en hierover waren ze het met elkaar eens. ‘Dat... dat is onchristelijk.’

Lady Wentworth, een resolute vrouw van in de dertig die met haar weelderige lichaam bijna uit haar korset en hoepelrok barstte, schoot in de lach. ‘Ach kindje,’ zei ze, ‘u hebt geen idee. Maar de kerk heeft er gelukkig een heel realistische kijk op: als God niet had gewild dat de zwarten voor ons werkten, dan zou Hij ze niet hebben geschapen. En wanneer u eenmaal overzee bent, juffrouw Reed, dan zult u dat ook inzien. Het klimaat daar is niet geschikt voor blanke mensen. Te heet, te vochtig. Geen blanke kan daar lang werken, maar voor die negers is dat heel gewoon. En we behandelen hen immers goed, ze krijgen te eten, we geven hun kleren, ze...’ Lady Wentworth maakte haar zin niet af. Kennelijk kon ze niet veel meer voor het welzijn van hun slaven bedenken. ‘De dominee leert hun zelfs het Evangelie!’ zei ze ten slotte triomfantelijk, alsof dat alleen al de werkkraft van een heel leven waard was. ‘Hoewel ze dat niet altijd kunnen waarderen. Ze hebben daar rituelen, kindje... gruwelijk! Als zij hun oude goden bezweren... Het is ongetwijfeld godgevallig dat wij daar paal en perk aan stellen. Maar laten we over aangenamere onderwerpen praten, juffrouw Reed,’ en ze pakte een theeboek. ‘Zijn er al concrete plannen om u op een van onze mooie eilanden uit te huwelijken? Wat vindt uw vader eigenlijk van uw emigratieplannen?’

Maar over dit onderwerp wilde Nora echt niet praten. In plaats daarvan probeerde ze het nog een keer met haar vraag over de alternatieven. ‘Hoe zit het eigenlijk met de kooplieden op de eilanden?’ vroeg ze. ‘Zijn er geen... eh... tussenhandelaren of zo die...’

Lady Wentworth maakte een afwijzend gebaar. ‘Geen noemenswaardige aantallen, kind. Een paar kapiteins importeren op eigen initiatief, maar verder handelen we altijd rechtstreeks met het moederland.’

Wat geen problemen opleverde, doordat de meeste planters toch al een of meer woningen in Engeland aanhielden. De Wentworths bezaten bijvoorbeeld niet alleen dit fraaie stadshuis, maar ook nog een landhuis in Essex. Bij grotere families woonde vrijwel altijd minstens één mannelijk familielid in het moederland die dan de onderhandelingen met de handelaren kon voeren. Als het kartel tenminste niet meteen voor alle relevante prijsafspraken gold.

Nora beet op haar lip. Haar gastvrouw had gelijk, voor het suikerriet was er op Jamaica of Barbados geen behoefte aan een handelshuis.

‘Natuurlijk zijn er wel een paar kooplieden,’ voegde Lady Wentworth er nog aan toe. ‘Vooral op de grotere eilanden, in de steden. Mensen zoals wij slaan natuurlijk in het moederland een voorraad van de belangrijkste goederen in...’ Met een kort gebaar wees ze naar de kostbare meubels in haar huis die niet onderdeden voor de inrichting van haar plantagewoning, naar de schilderijen aan de muren en niet in de laatste plaats naar haar schitterende huisjapon, waarvan de volumineuze ruches op de armleuningen van haar stoel lagen. ‘Maar op de eilanden zijn natuurlijk ook kleermakers, bakkers, kruideniers...’ Aan haar gezichtsuitdrukking was wel te zien hoe ze over deze bevolkingslaag dacht. ‘Natuurlijk niet te vergelijken met een handelshuis als dat van uw vader!’ voegde ze er snel aan toe.

Nora onderdrukte een zucht. Slechte vooruitzichten voor haar en Simon, vooral doordat haar geliefde geen aanleg had voor bakker, kleermaker of bedrijvige eigenaar van een kruidenierswinkel. Nora kon zich wel voorstellen dat zij als het moest achter een toonbank zou staan, waar ze met de vrouwen van Kingston of Bridgetown praatte en haar waren liet zien. Maar de verlegen en uiterst keurige Simon? Al bij de eerste, echt pikante roddels zou hij zich verontwaardigd terugtrekken.

Opgelucht stapte Simon het eerbiedwaardige oude kantoor van Thomas Reed aan de noordoever van de Theems binnen. Het was er vrij schemerig, vooral de vertrekken van de klerken en secretarissen waren klein en de lessenaars amper verlicht. De oudere werknemers hadden er vaak moeite mee de getallen in de handelsboeken te ontcijferen. Alleen in Thomas Reeds privékantoor, waar comfortabele fauteuils stonden voor bezoekers en klanten, waren hoge ramen die uitkeken op de rivier. Ook vandaag leek Reed bezoek te hebben. Simon hoorde de dreunende stem van de koopman en een niet minder luide stem met een Schots accent toen hij zich in de hoek van het kantoor van zijn mantel ontdeed.

‘God, Reed, kom me nu alstublieft niet met die morele bezwaren aan! Bij ons gaat het er heel gematigd aan toe, op de andere eilanden zijn de wetten veel strenger. De Denen vinden het zelfs goed dat tegenstribbelende negers levend worden verbrand! Zoiets doen rechtschapen Britten natuurlijk niet. Maar er moet wel discipline zijn en dan kun je het ook op Barbados wel uithouden als slaaf.’ De man lachte. ‘Ik kan het weten, ik ben immers zelf ooit slaaf geweest!’

Simon fronste zijn voorhoofd. Dat klonk interessant. Hij had nog nooit gehoord dat er blanke slaven op de eilanden waren. En hij had de bezoeker inmiddels kunnen identificeren aan zijn ietwat opdringende wapen op een tas die in de hoek stond: Angus McArrow – sinds kort Lord of Fennyloch. Simon herinnerde zich dat Thomas Reed had bemiddeld bij de koop van diens parlamentszetel. Nu kwam de Schot, die een plantage op Barbados bezat, hem kennelijk bedanken. In de tas zaten een paar flessen van de beste donkere rum en zo te horen hadden de mannen al minstens één fles geleegd.

‘Kan ik nu wel naar binnen gaan?’ vroeg Simon zenuwachtig aan een van de oudere medewerkers. Hij moest immers zijn brief afgeven.

De man knikte gelaten. ‘Zo te horen vertellen ze elkaar geen geheimen,’ bromde hij.

Simon klopte zacht aan, maar zijn werkgever en diens bezoeker hoorden dat niet, doordat Reed luidkeels lachte. ‘U, McArrow? Slaaf op de suikerrietplantages? Tussen de zwarte jongens?’ Hij leek het niet te geloven.

‘Maar dat zég ik u toch?’

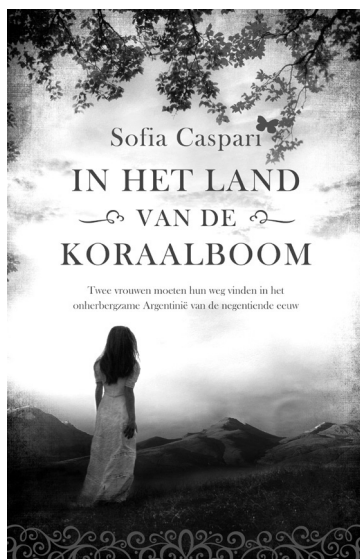
Simon hoorde glasgerinkel. Kennelijk hadden ze hun glazen nog eens bijgevuld.

‘Vroeger heette dat natuurlijk niet zo; toen noemden ze het lijfeigenen. En tussen de negers zat je ook niet, die kwamen pas later. Maar het kwam op hetzelfde neer: ik heb me vijf jaar lang kapot gewerkt voor een van de eerste planters, en in ruil daarvoor kreeg ik na afloop een stuk land. Indertijd deden veel mensen dat, voordat ze grote aantallen zwarten naar de eilanden haalden. Geloof me, veel huidige suikerbaronnen zijn als arme sloeber begonnen. De meesten geven het alleen niet meer toe, en hun nakomelingen al helemaal niet. Veel loonslaven worden immers niet oud. Het leven als lijfeigene was hard en op hun eigen akkers werd dat niet veel beter. Velen hebben dat maar een paar jaar volgehouden, tot het suikerriet groeide en de kinderen groot waren. Toen waren ze klaar. Ze hadden zich letterlijk dood gewerkt. Maar de kleinkinderen gedragen zich tegenwoordig als koningen!’

‘Dat is interessant,’ zei Reed. ‘Dat wist ik helemaal niet... Wacht even, alstublieft. Binnen!’ Simons derde klopje werd eindelijk gehoord.

Lees verder in *Het eiland van duizend bronnen*.

Kijk ook uit naar:

Een meeslepende roman over vriendschap, familie en verraad in het Argentinië van de negentiende eeuw.

In de zomer van 1863 ontmoeten twee jonge vrouwen elkaar op het schip dat hen naar het verre Argentinië zal brengen. Ze volgen in het spoor van hun echtgenoten, die eerder al de oversteek hebben gewaagd op zoek naar een betere toekomst.

Victoria's nieuwe schoonfamilie bezit een groot landgoed in het noorden van het land, en ze kan niet wachten om daar het leven van een rijke dame te leiden. Anna's familie heeft elk dubbeltje drie keer om moeten draaien om haar overtocht te betalen.

Als ze in Buenos Aires aankomen wordt echter al snel duidelijk dat hun toekomst er anders uit zal zien dan ze gedacht hadden. Victoria's droombeelden van een gelukkig familieleven spatten uiteen, en Anna wacht een schokkend bericht...

In het land van de koraalboom verschijnt in september 2014
ISBN 978 90 325 1479 2 | ISBN e-book 978 90 325 1480 8 | € 22,50